

Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Udrag fra Jærnet

Citation: Kidde, Harald: "Jærnet", i Kidde, Harald: *Jærnet*, udg. af Knud Bjarne Gjesing ; Thomas Riis , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, isamarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1990, s. 441. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kidde04ny-shoot-idm140608062689056/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Jærnet

- *Wersi*: se n.t.s. 277 – *Vaneger*: de svenske vikinger, der o. 900 trængte ind i Rusland. – *Ruriks Arveland*: dvs. Rusland, efter det russiske riges halvt legendariske grundlægger Rurik (d. 879?). – *Gardenske*: russisk rige, behersket af svenske vikinger.
- 298 *Attilas Tuningelader*: de omtåder, hvorover hunnerkongen A (d. 453) kom, da han hærgede Europa. – *Fizel*: gl. tysk navn for Attula – *magna mater*: den store moder, se n.t.s. 219. – *Astejager*: «seivædere». – *Tros*: op-pakning, udstyr. – *det gemvædne Atlantis*: se n.t.s. 297. – *Argonaut*: om de sofokl, der i det græske sagn om Jason sejler ud for at vinde det «gyldne skind». – *Dragen*: én af de opgaver, argonauterne skulle løse, var at rids en mark med dragetænder og dræbe de kriger, som derefter voksede frem af jorden. – *grøsk-batelsk*: egl. gr.-ortodoks. – *Kivas*: art russisk spiritus – *Tatarerets Jond*: se n.t.s. 255.
- 299 *Væpnera* . . . *Kinoff*: formentlig frit opfundne af Kidde. – *Dennas*: én af Paulus' ledsagere, der forlod ham «af kærlighed til verden» (2. Tim. 4,10). – *Fond*: baggrund. – «*Det nye Jerusalem's Profet*: Emanuel Swedenberg (se n.t.s. 36) – *Peder Tordenskjold*: (1690-1720), dansk-norsk søhelt, født Wessel og adlet T. (1716) pga sine hedrifter. – «*Den hvule Orne*: opr. svensk fregat, som Tordenskjold erobrede 1715 og til gengæld fik tildelt kommandoen over. – *Arklinaut*: rum til opbevaring af våben, krud o.l. – *Hanegalets mand*: apostlen Peter (Matt. 26,33-34 og 69-75), dvs. forræd-teren i modsætning til *Judas Ischarotes*, forræderen (smst. 26,14-16). – *Klippemand*: Matt. 16,18. – *Syld*: fundament til en bygning.
- 300 *Drottningholm*: kongeligt lystslot ved Mälaren. – *Ehrenstrahls Tableauer*: malerier af «det svenske maleris fader», den tyskfødte hofmaler David Klöcker E. (1628-98). – *Porat*: se n.t.s. 172. – *Götricks Tid*: sfta Arilds tid, efter den svenske sagnkonge Götrik. – *Kanmerijener Hultman*: se n.t.s. 288. – «*Götha kampansias*: folkeviseimitationen *Götha Kampansias om Konungen å Herr Padar* (1701) af Gunnar Eurelius, senere adlet Dahlstjerne. Visen beskriver allegorisk Karl XII's sejrige kamp med zar Peter om den belejrede by Narva i år 1700. – *Maradorer*: se n.t.s. 284. – *Nischni Nowgorod*: det nuværende Gorki, her formentlig forvekslet med Novgorod – *Mashras Slaboda*: kvarter eller bebyggelse, hvis beboere nød særlige privilegier. – *shylockske Procenter*: ublu renter, efter købmanden Shylock i Shakespeares *The Merchant of Venice* (1600). – *Denartes og Leibnitz*: filosoferne René D. (1596-1650) og Gottfried Wilhelm von L. (1646-1716). – *den Kagle* . . . : se n.t.s. 169.
- 301 *Beneficijem*: velgørenhedshjem. – *Ahaovens*: se n.t.s. 285. – *Freigeiterner*: frænklerne. – «*Pressa drufians, glasel fylls*»: af C.J. Lundegren, se n.t.s. 214.
- 302 *Kantierede*: tilfælde. – «*blomman för dagens*»: populær betegnelse for forsk. blomster med kort blomstringstid. – *Baller i Lübeck*: ved festerne efter sammenbruddet af Napoleons europæiske imperium.
- 303 *v. Schull*: den tyske hærfører Ferdinand v. S. (1776-1809). – *Lutows*: den tyske frikorpsmand Adolf v. L. (1782-1834). – *Geseller*: her om krigskar-le, soldaterkammetater. – *Presbyterianere*: skotske calvinister. – *burbonske*